

Megjelenik
1 évfolyam 12 íven,
egyes szám a hónap 1-én.
Előfizetési díja:
1 forint.

IRODALMI SZEMLE.

KIADÓ ÉS SZERKESZTŐ:
LUGA LÁSZLÓ.

Hirdetések
kétszer hasábozott
petitsoronként
6 krajezárral
számíttatnak.

Eger. V. évfolyam.

7. szám.

Julius 1-én, 1880.

Az egri egyházmegyei irodalmi egylet közgyűlése.

Lapunknak hivatása lévén egyházirodalmunk minden fontosabb mozzanatáról megemlékezni, kedves alkalmunkra szolgál ezuttal az egri egyházmegyei irodalmi egyletnek multhó 10-én tartott IV. r. közgyűléséről is egyet-mást elmondani. Csendben munkálkodik ezen egyesület, talán alig észrevétetve, csakis mikor egy-egy kiadványa lát napvilágot; alig említetve kath. körökben, pedig működéséről mindig számot ad az „Egri Egyházmegyei Közlöny“-ben. Hisszük azonban, hogy ezen közgyűlés távolabbi körökben is viszhangot fog kelteni, azon remek értekezés folytán, melyet ott Danielik János vál. püspök, akad. tag. s az egyletnek is működő tagja felolvasott. Érdeket kell keltenie nemcsak a nagytekintélyű felolvasó személyiségének, kit oly rég nem hallottunk már; még nagyobb érdekű a tárgy t. i. a scholastica philosophia, s annak feje, aquinói sz. Tamás, kiválóan korszerű lévén XIII. Leo pápa Aeterni Patris kezdetű encyclicája által; s bizonyára legnagyobb lesz az érdeklődés, ha a kész dolgozat a közönség rendelkezésére bocsátva fogja hirdetni, hogy a nagy tárgy méltó felkarolóra talált. De ne előzzük meg a történeteket.

A közgyűlés az egri lyceum egyik termében volt, tekintélyes számu pártoló és működő tagok, sok világi vendég jelenlétében, kiket az előre jelzett értekezés vonzott oda. Smoczer Ignác és Novák Antal, szatmári kanonokok, éppen Egerben időzván, szintén jelen voltak. Az egyletnek 1876. óta elnöke, Zsendovics József kanonok, megnyitván az ülést, annak főtárgyára híván fel a figyelmet, átengedte a szót Danieliknek, ki másfél óráig adott kivonatot, közbe-közbe külön is magyarázván egyet-mást, érdekes munkájából. Az értekezés lényege következő.

Ő szentsége, a világegyházat mély belátással kormányozó XIII. Leo pápa, látva a bölcsé-

szeti tudományok elhanyagolását, s korunk szerencsétlen viszonyait, helyén s idején látta encyclicájában ezen tudományok művelését hathatósan s indokoltan ajánlani, „irányadásul kijelentve, hogy az eddig feltűnt rendszerek közül legalaposabb, legkiképzettebb és legteljesebb az, melyet közönségesen scholastikusnak neveznek, s a mely aquinói sz. Tamás műveiben érte el a tökély legmagasabb fokát.“ (3. l.) Következik a körlevél alapgondolatának vázlata. E körlevél s a beszéd, melyet a pápa ez év marc. 7-én, tudorrrá történt felavatásának félszázados jubileuma alkalmával mondott, a tudományos fejlődésre korszakot alkotó jelenség. A pápa az egész világhoz szól, mely hallgat szavára. Egykor ily nyilatkozat azonnal megtermette volna gyümölcseit, ma, hogy ez hirtelen megtörténhessék, szinte csodára volna szükség. Mert manap roppant nagy a philosophia hitelvesztettsége; a kritikai iskola nem oldatta meg, mert meg sem oldhatta feladatát. Kell tehát oly bölcsészet, mely ha nem is tud megfejteni mindent, de megfejttet mindenestire annyit, a mennyire az emberiségnek szüksége van, hogy magasabb rendeltetését megismerje, s földi állapotait ahhoz képest berendezhesse.“ — Nagy az elfogultság éppen a scholastikus bölcsészet s annak személyesítője, aquinói sz. Tamás iránt. Minden rosztat elmondtak róluk. Maga Imre J. a kiváló magyar bölcsész, róla, „csak a legmegvetőbb módon nyilatkozik.“ Pedig meg kellene gondolnunk, hogy a mai bölcsélet közhasználatú fogalmait a schola határozta meg, s csak az utódok éltek vissza velök. „A bölcsészeti rendszer, mely kiképezte Dante elméjében a „Divina Comediát.“ inspirálta a dómok eszméjét. anynyi századokon át vezéresillaga volt, s részben ma is az, a gondolkozásnak, nem lehet oly üres és haszontalan, mint ma is oly számtalanok hiszik.“ (9 l.) Fel kell tehát a közvéleményt vi-

lágositani. S a tudományos áramlatok csakugyan jó jövőt jósolnak. Verner és Stöckl mai kori megvilágítással adják az angyali tudor eszméit, nálunk Zafféry Stöcklt fordítja; s négy hónapra a pápai körlevél után, két budapesti egyetemi tanár, Alexander Bernát és Bánóczy József, azon kéressel fordultak a magyar akademiához, hogy őket a classicus bölcsészeti írók kiadásában támogassa. A fordítandó művek sorába sz. Ágoston és aqu. sz. Tamás néhány műve is fel van véve.

Hangsúlyozandó, hogy a scholastica nem hátráltatja a természettudományok haladását; nem ellensége a józan politikai szabadságnak; nem vak majmolója Aristotelesnek; nem veti meg az inductiót, hanem szigorú logikát kíván mindig. Ki kell jelenteni a pápával együtt, hogy csak azt akarjuk követésül ajánlani, mi a tudomány mai állásában igazolható; hogy aqu. sz. Tamásból a pápa nem akar sz. írást csinálni, hanem mesterül ajánlja, miként a művészek is szakuk kitünőségeinek tanulmányozására vannak utalva. A munka, az atalakulás, sem rövid sem könnyű, de háladatos és nem lehetetlen. Az ész az ő vele született törekvésével az utolsó elv, alap és ok kinyomozására nem fogja magát nyugalmaztatni hagyni. Legfőbb büszkeségéről nem fog lemondani.“ (13 l.) A philosophiai eszmékre mindig szükség van, barbariesbe nem akarunk sülyedni. Vissza kell tehát tenni a metaphysica és ethica józan eszméihez. „Szerintem józan metaphysica mindig volt, van, és lesz: csak, ha hallgat és alszik, fel kell ébreszteni.“ (15 l.)

Az értekezés második részében szerző kiegészíti a scholastikus bölcsészet termékei tárházából azon főszabályokat, melyeken, mint megannyi alapsarkokon, az egész transcendentalis philosophia megfordul. Itt csak a tételeket adhatjuk, különben ki kellene az egészet írni. 1. A metaphysicától elvárjuk, hogy érthető alakban lépjen fel, hogy tantételei megfoghatók legyenek. Már pedig a scholáról meg kell vallani, hogy fogalmi tiszták, határozottak. 2. Mindent fel nem foghatunk, de ebből nem következik. „mintha az sem volna általam bebizonyítható, amit eszem erejével felérhetek és megközelíthetek.“ (19 l.) 3. A kultárgyak hatnak a lélekre, de nem azonosak vele, hanem tőle megkülönböztethetők. 4. Kant ellen ki kell mondani, hogy megismerhetjük a dolgok mivoltát is, bárha nem teljesen, de bizo-

nyos mértékben habozás nélkül. 5. A metaphysicát soha sem szabad a józan észszel ellenmondásba hozni. Vannak mindig a józan ész által általán elfogadott ismeretek. 6. Sem az ész, sem az érzékek meg nem esalnak, ha az okoskodás és tapasztalás velünk született formáihoz, törvényeihez ragaszkodunk. 7. Az ész hibátlan következtetései mindig s mindenütt érvényesek. 8. „Ha az ész nem gondolhat valamely dolgot más-ként, mint ahogy gondolja, annak, ha létre jó, mint létezőnek is szükségképpen olyannak kell lennie, aminőnek gondoltatott.“ (23 l.) 9. Ha létezik valami, örökkévalónak, Istennek is kell léteznie. A scholastika teremtési teoriája, hanem is fejt meg mindent, eszünkhöz méltóbb, fenségesebb minden más bölcsészetnél, mely e pontban absurdumokig jött. 11. A dualismust el kell fogadni a schola értelmében, a monismus észellenes. Nincs esunyább a frázisoknál, schlagwortoknál, s ezek kedvéért nem mondunk le a józan philosophiáról.

Vajha mielőbb hozzáfoghatnánk a sz. atya inteniója megvalósításához. Vissza kell állítani a bölcsészeti cursusokat. A mostani gymnasialis rendszer főhibája a felaprózás. S ha lesznek bölcscursusok, lesz 50 tanár, ki a bölcsészettel foglalkozni s 3000 tanuló, ki tisztán fog tudni gondolkodni, s ezzel nyer majd minden tudomány. Most kell ezt kimondani, mikor nálunk a közép-tanodák ügyét rendezik. „Szóaljunk fel tehát, s szóaljjanak fel velünk mindazok, kik a philosophia értékét és szükségét felfogják, és hiszem, hogy egyesült törekvéseink nem maradnak siker nélkül.“ (32 l.) Addig is czélszerű expediens volna bölcsészettudományi társulat alakítása, egy bölcsészeti folyóirat, s pályadíj kitűzése a schola műszavainak megmagyarítására. A tudós szerző végül a pápát élte, mit a közönség tiszteletteljes felállás egyetértésével viszonzott.

Ez csak holt eszmekivonat. E sorok írója, ki hallgatta Danieliket, s előtte van munkája, el meri mondani, hogy az olvasó nagy élvezetet fog találni az értekezésben. Fel fogja benne találni azt a nyelvezetet s magas gondolkozást, melyről Danieliket ismerjük; s a mi engem legjobban meglepett, az a tárgy öntudatos felfogásából eredő azon világosság, mely gyakran magasan csapongva az eszmék legében, mindenütt megtalálja a kellő szót. Vajha gyakrabban hallhatnók Danieliket. Jelezhetjük különben azon ígértét, hogy

az irodalmi egylet valamely őszi ülésén a schola ethikai és sociológiai (társadalomtani) elveit fogja megvilágítani, a mi már a tárgy érdekes voltánál fogva is felkölti várakozásunkat.

Ezután Szmidá Viktor titkár olvasta fel jelentését az egylet működéséről, a mult közgyűlés óta. Felállított a Mindszenty- emlék ; kitűzetett 3 pályakérdés, de csak 1 pályázó jelentkezett; az egylet kiadta Krassy Felixnek két népies művét: „Átok-e vagy áldás“, és „A bölesőtől az égig“ címűeket, és Korének J. pályanyertes művét a pálinkaivásról, mindhármát az Egri Népönyvtárban ; kiadta II. kiadásban a nép- és iskolai könyvtárak számára alkalmas művek jegyzékét ; tanácskozott a kiadványok elárusításáról ; tanulmányoztatja, mi módon lehetne az egri egyházmegye monografiája megírásához szükséges anyagot célszerűen összehozni? erkölcsi támogatásban részesítette Vincze Alajos vasárnapi egyházi beszédeit, titkár által előszót iratván: meg lön vetve a könyvtár alapja, Ihász Gábor adományával, ki az általa ezelőtt 50 évvel alapított pesti magyar iskola összes munkálatait odaajándékozta. Szabó Imre püsp. méltánylólag nyilatkozott az egylet által kiadott Klampaczky-munkáról; az erdélyi r. k. irod. társulat összekötésbe helyezte magát az eglyettel. S végül így fejezte be tetszésben részesült exposéját :

„Ám ha tán jóideig pusztán a népies irod. munkálkodás terén kell is maradnunk ; ha mindjárt még most nem is foghatunk hozzá az eglyetünk alapszabályaiban czélul kitűzött program minden oldalú megvalósításához ; bárha most még elszigetelten kell is működnünk : mégsem hagyhat el az a remény, hogy tisztulni fognak az eszmék, nem annyira az irodalmi, mint a sokkal szükségesebb, mert az egyházirodalomra visszahatni hivatott egyháztársadalmi téren ; nem halhat el az a remény, hogy jönni fog idő. midőn hálával, elismeréssel fognak megemlékezni már csak arról is, hogy egy meglehetősen ködülőben

ha mindjárt csak egy kis sz. János-bogár szikra fényével is, mégis fentartottuk a tevékenység lángját ; nem mondhatunk le arról a reményről, hogy az ezen évben kifejtett, bárha szerény működés is, végre is egy kő azon épülethez, melynek homlokára egykor az egyházi irodalomtörténet az egri egyházmegyei papság irodalmi működésének érdemeit fogja felírni. Ez a remény veszen ki fényt a multra, ez lebegien előttünk, — s akkor hiszem, hogy a t. közgyűlés is nem fogja méltánytalanul megítélni a választmánynak nem annyira működését, mint inkább jóakaratu törekvését.

Szintén a titkár felolvasta a beérkezett pályaművek sorsa feletti jelentést a bírálatok alapján. A pályadíj a beérkezett munkák egyikének sem volt kiadható. Elsőnek (a Szentlélekről szóló beszédek) nem, mert a szerző sz. beszédek helyett értekezést írt ; a másíknak (a munka és takarékoságról népiesen) azért nem, mert bár mily szép, de egyáltalán nem népies. Reméljük, hogy a jövőre kitűzendő pályakérdések szerencsésebb megoldókra fognak találni.

A pénztárnok szokásos jelentése után a tisztikar lemondott s egyhangulag újra megválasztott : a távoleső Balássy Ferencz helyére Klampaczky Alajos választott a lelnökké.

Ez volt fővonásaiban lefolyása az egri egyházm. irod. eglyet ez évi közgyűlésének ; s hiszszük, hogy ha nem is egyéb, Danielik értekezései¹⁾ felkölti a figyelmet e szerényen működő, de élő eglyet tevékenysége iránt. Most tán még csakugyan „ködök“ járnak, de a kitartás majd megtermi a gyümölcsöket. Az eddigi eredményel meg lehetünk elégedve.

¹⁾ Megjelent ily czímmel: Nehány szó XIII Leo pápa 6 szentségének 1879. augusztus hó 4-én kelt apostoli körlevele méltánylásaul. Olvasta az „egri egyházmegyei irodalmi eglyet“ 1880. júniushó 16-iki közgyűlésén Danielik János. Nagy 8-adr. 34 l. kapható Szoloesányi Gy. könyvkeresk Egerben.

Szemle.

Dr. Alzog János. A Patrologia kézikönyve, vagy a régíbb keresztény irodalom története. Irta Dr. A. J. A 3-ik átdolg. és bőv. kiadás nyomán

ford. A csanádi növ. papság magyar gyakorló iskolája. I. r. Temesvárott, csanádi egyhm. könyvsajtó 1880. n. 8. 288 l. Ára?

A jelen művel, mely munkálataik XIII. fo-

*

lyamát képezi, a szorgalmas fordítók hasznos szolgálatot tettek azon irányzatnak, mely a külföldi jelesebb theologiai szakmunkák átültetésével törekszik hazai hittudományunknak erősebb lendületet adni. Komoly célból, komolyabb feladattal küzdöttek meg e mű lefordításánál, s törekvésök sikerét elismeréssel emelhetjük ki. Patrologiát kívánván hazai nyelvünkre áttenni, alig is tehettek volna szerencsésebb választást, mint midőn Alzog művét szemelték ki, mely bár csak egy kézikönyv szerény igényével lép fel, de bír mindazon jó tulajdonságokkal, melyek minden jó kézi könyvet a szoros iskolai célon kívül a közönség általános használatára is alkalmassá tesznek. Mint a fordított előszavukban helyesen jegyzik meg, A. nem csupán a száraz adatokra és a művek elsorolására szoritkozott, hanem élénk képet nyújtott az egyházi írók életéről és egyéni munkásságukról. Az egyes írók tárgyalása előtt és végén közli a Prolegomenákat életök s műveikről, valamint a — legutóbbi időkig — legjobb kiadásokat. Szorgosan összeállítja az egyes írók műveiből ama kath. tanításokat, melyek az őskereszténység hitéről tanubizonyságot tesznek. Nem kerülük ki figyelmét irataik tartalmán kívül az egyéni sajátságok sem, valamint az a befolyás, mely rájuk hatott, vagy melyet ők másokra gyakoroltak. Kritikájában a legújabb adatokra támaszkodik. Számos helyen stil-próba gyanánt mutatványokat közöl, hogy az olvasó klasszikus szépségű írásmódjokkal is megismerkedjék. Előadása tömör, világos, lényegbe ható. Az olvasó nemcsak ismereteket merithet belőle, de vonzódást érez, kedvre hangoltatik a tárgy iránt, melynek gazdagsága, hasznossága, sőt szüksége, lehetetlen, hogy élénkebb érdeklődést ne keltsen minden egyházinál. Vajha az „a lelkes papság“, melynek készségére a fordítók bizalommal számíthatnak, ne is hagyná magára nézve holt kincsül azt a gazdag hagyatékot, mely a patresek örökbecsű műveiben ránk maradt!

A fordítás sikeréről már fentebb szólottunk. A nyelvezet gondos, folyékony, magyaros, a Nyelvőr szembetűnő követésével. Aprós fegyvereket csak egyes szóknál találunk. P. 94 l. az „üldözésben elesettek;“ 125 l. nem hiszel (?), 135, 226 ll. viczezel (u. o. báskodtak) 201 l. amely, aki helyett stb. De ki ne nézne el ilyesmit? A kiállítás csinos.

x-i.

Nemeskey Andor. **Büösúkkal járó imák és ajtatos-**

ságok gyűjteménye. A legújabb olasz kiadás után fordítva. Rudnyánszky A. könyvnyomdájából, Budapest. 1880. 16. r. XVI. és 422 l. Ára 1 frt. 80 kr.

Nemeskey Andor, ki az „Elmélkedő Hitszónok“ című elmélkedésekkel kezdé meg pár év előtt elismerésre méltó irodalmi működését, egyike azon keveseknek napjainkban, kik az asketikus irodalom napszamosaivá szegődve, azon vannak, hogy részint eredeti, részint fordított munkák kiadása által tápot nyujtsanak azoknak, kik hitből élnek.

Szép törekvés ez mindenestre; annál elismerésméltóbb akkor, ha meggondoljuk, hogy hithideg s a „gnozist“ mindenek felett magasztaló korunkban vajhmi kevés vagy épen semmi méltánylásban sem részesül a szoros értelmében vett vallási irodalom munkása.

Fogadjja tehát Nemeskey A. mindenek előtt elismerésünket az okból, hogy az ugynevezett „hálátlan téren“ érvényesíti írói tehetségét, miként azt legjobban érvényesíté is egy, a világ szemében ugyan hálátlan, de az evangéliom-szellemű közönség előtt nagyon is háládatos műnek, az olasz „Raccolta“-nak magyarra fordítása által. Oly imák és ajtatosági gyakorlatok hiteles gyűjteménye ez, melyekhez b. emlékü pápák bucsúkat vagyis egyházi amnesztiákat kötöttek.

Aki tudja, hogy mit tesz hitből élni; aki a természetfeletti életmód mesterségébe be van avatva; aki a bucsúnak kath. egyházi fogalmával s annak jelentőségével tisztába jött: az kétségkívül nagyon le lesz kötelezve a Raccolta derék fordítójának; az e fordítás birtokában tudni fogja, amit talán ezelőtt nem tudott, hogy bizonyos imák és ajtatosági gyakorlatok végzése után mikor, hányszor és micsoda feltételek alatt részesülhet az ideiglenes büntetések elengedésében, mire az itt e földön küzdő s az Urban elhunyt szenvedő lelkeknek annyira, mélyen érzett szükségök van.

Ha semmi más érdeme nem volna e fordításnak, mint az, hogy immár bírjuk mi is azt, mit edigelé majdnem minden művelt nemzet birt: elég nyereség volna a hívő közönség számára; van azonban e fordításnak, mint ilyennek, hatarozott irodalmi becse is, amennyiben azt sikerültnek nyilváníthatjuk. A szöveg

ugyanis hiven és érthetően van visszaadva mindenütt s így a jó fordítás két fő kellekeinek elég van téve. Elismeri ezt a buesú-ügyekkel foglalkozó sz. Gyülekezet is — mint mely a fordítás kéziratát átvizsgálta — midőn a munka elejére kötött „decretum“ban a fordítást autentikusnak jelenti ki vagyis olyannak, mely az eredeti szöveget hiven és érthetően adja vissza.

Igaz ugyan, hogyha a fordítást részletes bírálat tárgyává tenni akarnók, itt-ott a nyelv tisztasága szempontjából csekély kifogásolni valót találunk; de szándékosan nem teszszük ezt, nehogy a fordítás becséből valamit levonni látszassunk. Ha a fordítás nyelvezete klaszszikus méltóságra nem emelkedik, gondoljuk meg, hogy ez az ily népies irányú és gyakorlati czélú munkáknál, mint ez a munka is, nem épen szükséges követelmény.

Maga fordító sem „ámítja magát avval, mint-ha e fordítás a tökély magaslatán állana,“ (VIII l.) tiszta öntudatában van annak, hogy tökélyesíteni való akad benne. Reméljük, hogy a közel kilátásban helyezett második kiadásban a tökély magaslatát el fogja érni anélkül, hogy „e tért másnak volna kénytelen átengedni.“ E második kiadásból a latin szöveget kihagyandónak véleményezzük, miután az a mi lyurgikus viszonyaink közt fölösleges.

A kiállítás fordítónak, ki kiadó is egyuttal, jó izléséről és bőkezűségéről tesz bizonyosságot. A nyomás is becsületére válik Rudnyánszky A. intézetének. Az ár ily szép kiállítás mellett mérsékelt: magas azonban arra nézve, hogy — miként ohajtandó volna — a hívő nép nélkül

lözhetlen könyvévé válják. Azért azt vagyunk bátrak tanácsolni, hogy fordító rendezne sajtó alá egy minél olcsóbb kiadást is. A t. lelkipásztorok akarata és buzgalmától függ, hogy e nagyhasznú munka minél több kiadást érjen. *y—x.*

Snieder Ágoston. **Az irgalmas né-nike.** Korszerű elbeszélés. Flamand nyelven írta. S. Á. Dr. Brinckmann H. német fordítása után honi nyelvre átültette a kalocsai növendékpapság „Sz. Ágoston egylete.“ Kalocsa, 1880. 8 r. 251 lap. Ára?

Mindig ohajtottuk s ez ohajunkat többször ki is fejeztük: vajha növendékpapjaink irodalmi egyleteinek nagyobb része a szépirodalommal, különösen a beszély és regényirodalommal foglalkoznék s munkálkodásáról ilyenekben adna életjelt. Hogy mily szükségünk van napjainkban ily tiszta szellemű munkákra: mindnyájan érezzük, s midőn a kalocsaiak a bemutatott könyvecskeben egy korszerű elbeszélést adnak az olvasó közönség kezébe, csak örömlőnköt fejezhetjük ki, annál is inkább, mert a fordítás igen jól sikerült. Meglátszik a munkán, hogy avatott toll átsimitotta a többek fordítását. Snieder flamand kath. író s mint ilyen különösen ismeretes Németországban; a francziák is méltóknak találják beszélyeit lefordítani. E művecske 17 fejezetben dicsőíti a ker. irgalmasságot. Az író szépen jellemel, s tárgyához mértén majd komoly majd élcezes, majd pedig a szivre igyekszik hatni. E kedves olvasmányt melegen ajánljuk.

A kalocsai növendékpapság „Sz. Ágoston“-ról czimzett magyar egyházirodalmi iskolájának működése és állapotáról 1879—80-ban.

A szt. Ágoston egylet ez évben 10 rendes és 1 rendkívüli gyűlést tartott. Az I. rendes gyűlésen szept. 18-án fájdalommal kelle tapasztalnia, hogy a még mult tanévben Dr. Haynald Lajos kalocsai s bácsi bibornokérsek, kegyes főpásztornak bibornokká történt kineveztetése megünneplése végett e tanév elejére tervezett diszgyűlést, melyre az előkészületeket már megtette, néhez körülmények miatt nem tarthatja meg.

A félévi, vagyis V. rendes gyűlésen Kleiner Lajos aldozár és képezdei tanárnak lemondása

után, ki mint az egylet lelkes igazgatója, az alapszabályok szerint megállapított 3 évet is betöltötte igazgatói tiszte viselésével, — a magyar iskola titkos szavazás útján — Dr. Kanyurszky György papneveldei tanulmányi felügyelőt, theologiai és képezdei tanárt választotta igazgatójává, kinek bölcs tanácsai s közreműködése mellett az ezen évre kiadásra szánt, és még az első félévben Snieder A. flamand írónak németből „Az irgalmas né-nike“ czimmettel magyarra fordított művét, ami ez évben az iskola főműködését képezte,

sajtó alá bocsátotta. Bár a tagok figyelmét leginkább e művek kiadása kötötte le, dolgozatok is szép számmal adattak be; számszerint mintegy 30, melyek közül 14 darab pályamű és ezek közül 9 lón a pályabizottság jelentése szerint a jutalmazásra érdemesnek ítélve. Nem kevés gond volt a szavalásra is fordítva: a tagoknak csaknem mindenike szavalt a gyűlések alkalmával, kik közül a szavalásból hárman nyertek pályadíjat tükös szavazás folytán.

A könyvtár ez évben 8 tudományzakra osztva rendeztetett be, és több hittudományi, történelmi szépirodalmi és természettani művel gyarapodott, több könyv és folyóirat pedig bekötöttet. Az 1000 kötetből álló könyvtárból a tagok által olvasásra kikölcsönzött könyvek száma 178 kötet és 347 füzetre rúg: melyek közül legtöbb esik a

szépirodalmi, azután a hittudományi és történelmi szakra.

A pénztár bevételei a kiadással körülbelül mérkőznek. A pénztárt leginkább a mű kiadásának költségei vették igénybe. E költségek fedezésére nagyságos és ft. Molnár János kalocsa kanonok, kinek a mű ajánlva volt, 100 frttal járult. — A pénztár egyébként eltekintve attól, hogy a pártoló tagok évenkénti illetéköket nem elég rendszeresen küldik be, elég jól áll, és a takaréktárban elhelyezett mintegy 700—800 frt tőkepénzből bejövő kamat, kisebb kiadások fődőzésére elégséges.

A zárgyűlés f. évi jun. 3-án tartatott, melyen a jövő évre tiszttviselők választattak, s e ténykedéssel az iskola új éve vette kezdetét.

Kalocsa jun. 18. 1880. Udvary Géza a sz. Ágoston együletnek 1879/80-ban volt elnöke.

Irodalmi vegyesek.

— *Keletéri: Gyakorlati hitelemzése* tót nyelvre is áttétetnek. K a m a s z y M á t y á s apátkanonok és a besztercei egyházmegye népiszkolai felügyelője. — ki a hitelemzés iránti meleg lelkesedéstől vezéreltetve, az egyházmegye összes iskoláiba behozta a vezérkönyvet. — már előbb megkerestette e tárgyban a szerzőt, a mű lefordítására azonban csak nemrég jelentkezett fordító, ki talán nem is sejtve, hogy e mű tót kiadását más egyházmegyék is alig várják, a feladat megoldására vállalkozott. A fordító Z v o l e n s z k y J á n o s kassamegyei áldozár, a tárczai kerület jegyzője.

tarkeői plébános, kinek szakavatottsága és képzettsége elég kezesség a fordítás sikeréhez. Hogy magát a fordító a kiadás iránt kellőképp tájékozhassa, igen kívánatos volna, hogy mindazon iskolai igazgatók, hitelemzők és egyházmegyei tanfelügyelők, kik a tárgy iránt érdeklődnek, nála a megrendelő példányok iránt előlegesen jelentkezzenek. Tarkeő Sáros megyében fekszik, u. postája: H é t h á r s.

— *Megjelent* és alolirotnál Vácott kapható „Vác város története“ I. kötet. keletkezettől 1756 évig. Erga intentiones sacras persolvendas is kapható. Ára különben 1 frt. — Karcasu Arzen. sz. Ferenczrendi kolostorfőnök Vácott.

Könyvészet.

- * *Bunyitai Vincze.* A nagyváradai 1. sz. székesegyház felszentelésének századik évfordulója alkalmával írta B. V. (A székesegyház képével Bubles Zs. rajza után.)
- * *Danielik János.* Néhány szó XII. Leo pápa ő szentségének 1879. aug. 4-én kelt apostoli körlevele méltánylásául. Olvasta az „egri egyházmegyei irodalmi egylet“ 1880. jun. 10-iki közgyűlésen D. J. Eger, 1880. S. r. 34. lap.
- * *Füssy Tamás.* IX. Pius pápasága. III. rész. Budapest. Kiadja a Sz.-István-Társulat. Befej-

jező rész. S. r. 696. lap. Ára 1 ft. 80 kr. Ismertetni fogjuk.

- * *Krassy Felix.* A bölcsőtől az érig. Kis kalauz a magyar nép számára. Stolz Albán után K. F. Kiadja az egri egyházmegyei irodalmi egylet. Eger. 1880. S. r. 144. l. Ára 45 k. Az egri népkönyvtár VII. füzeté.

- * *Szünidői emlék.* A congregatio Immac. V. patrono s. Stanislas conf. S. J. nevében kiadja. . . S. J. Kalocsán sz. Alajos ünnepén. 1880. Malatin és Holmeyer nyomd. Kalocsán. 16-rét 20 lap. Ára 25 kr.

TARTALOM :

Az egri egyházmegyei irodalmi egylet közgyűlése.	imák és ajtatosságok gyűjteménye. Snieder Agoston az irgalmas nénié.	kődése és állapotáról 1879—80-ban.
Szemle. Dr. Alzog János. A patrologia kézikönyve.	A kalocsai növendékapság „Sz. Agoston“ról ezimzett magyar egyházirodalmi iskolájának mű-	Irodalmi vegyesek. Könyvészet.
Nemeskey Andor Búcsúkkal járó		

A megrendelések teljesítésére ajánlja magát **Szolcsányi Gyula.** könyvkereskedő Egerben.

Nyomatott az érseki lye. könyvnyomdában, Egerben, 1880.